

ESPAINIAKO POPULAZIOA

8. Gaia

- 1. Iturri demografikoak**
- 2. Populazioaren banaketa**
- 3. Populazioaren mugimendu naturala**
 - Erregimen demografikoak
 - Biztanleen mugimendu naturalean lurraldeen artean dauden desorekak
- 4. Mugimendu migrariak**
 - Barneko migrazioak
 - Kanpoko migrazioak
 - Ozeanoz bestaldeko migrazioa
 - Migrazioa Europara
 - Gaur egungo inmigrazioa
- 5. Espainiako populazioaren egitura**
- 6. Euskal Herriko populazioa**
 - Mugimendu naturalak
 - Migrazioak
 - Populazio egitura

POPULAZIOARI BURUZKO TALDE-LANA

Klasea 3 taldetan banatuta izango da. Talde bakoitzak lan bat prestatu beharko du gero, klasearen aurrean, aurkezteko: gogoratu koadernoaren sarreran zehazten dena. Horretarako segidan zehazten den gidoia jarrai daiteke.

1. Taldea:

Komentatu 281. Orrialdeko grafika

2. Taldea

***Espainiako barruko migrazioei buruzko mapen alderaketa eta komentaketa:
- 287. eta 289. orrialdekoak***

3. Taldea

***Liburuko 294. Orrialdeko grafika eta mapa, gehi 120. Orrialdeko grafika komentatu eta haien artean eralazioak egin.
Sarreran gaia testuinguruan jartzeko, aipatu beharko duzue nolakoak ziren espainiar ohiko migrazioak.***

HIZTEGIA

ZENTSUA : Une zehatz bateko herrialde bateko **populazioaren zenbaketa** da. Zentsua dokumento estatistiko eta sekretua da, ezinda publikatu izenekin. Espainian 1981etik hamar urtetik behin egiten da1ean amaitzen diren urteetan. Biztanleriari buruzko hainbeste datu demografikoak, ekonomikoak eta gizartekoak biltzen ditu. Estatiska demografiko modernoaren garaia 1857an hasi zen Espainian, lehen egiten ziren populazio zenbaketak balio hurbilduak besterik ez zuten. Populazio zenbaketa garrantzitsuenak izan ziren: Felipe II.aren inkesta orokorra, Campoflorido-ren “*Vecindario*” eta Campomanes-ena. Haien helburua zen benetako populazio zenbatekoa ezagutzea, helburu fiskal, militar eta ekonomikoari begira.

Edozein zentsuk hurrengo helburu izan behar ditu:

- Norbanako zenbaketa izan behar da.
- Unibertsala izan behar da, hau da biztanle guztiak egon behar direla datu hutsegin edota bikoizketa izan gabe.
- Zenbaketa aldi berean egin behar da, datu guztiak “*zentsu-une batekoa*” izateko

UDAL ERROLDA : udal-barrutietako **biztanleen erregistroa da**. Datu demografikoak, ekonomikoak eta gizartekoak biltzen ditu. agiri dinamiko da eta urtero urtarrilaren 1ean berriztatzen da.

ERREGIMEN DEMOGRAFIKOA Populazio batek bere jaiotza, heriotza eta berezko hazkundera dituen ezaugarri homogeenak eta joera mantentzen diren denboraldia

TRANSIZIO DEMOGRAFIOAREN EREDUA: Heriotzan eta Jaiotzan denboran zehar gertatutako aldaketan azterketan oinarritzen den teoria da. Horren erabera populazio tradizional baten, (hau da jaiotza eta heriotza tasa altuak dituen), eta populazio modernoa, (jaiotza eta heriotza tasa txikiak dituen), baten artean izandako trantsizioaren etapak edo faseak azaltzen ditu.

TRANSIZIO DEMOGRAFIKOA: Eredu demografiko zaharretik modernora pasatzean izaten den eraldaketan aldia. Denboraldi honetan bi fase bereiz daitezke: lehenengoan heriotza tasa jaitsiera iraunkorra izaten du, bai heriotza orokorra bai haurren heriotzaere. Trantsizio horren lehenengo unean jaiotza tasa mantentzen da oso altua, hori dela eta berezko hazkundera gorantz egingo du, gero bigarren fasean heriotza tasaren jaitsiera moteltzen da eta jaiotza tasa da jaisten duena, hala ere berezko hazkundera murrizten hasten da.

EREDU DEMOGRAFIKO ZAHARRA: Trantsizio Demografikoaren hasiera arte, hau da Historiaurretik XVIII. mendera arte, mundu populazioa hazteko zuen modua. Eredu honetan heriotza tasa, eta bereziki haurren, oso altua zen, %^o 40ren inguruan baina heriotza tasa bezain altua zen ere. Horrez gain aldiro biziraupen krisiak izaten ziren eta orduan heriotza katastrofikoak jaiotza baina handiagoa zen (uzta txarrak, gosete, izurrite, gerrate direla eta). Horregatik populazio hazkundera oso gorabeheratsua eta txikia zen.

ERREGIMEN DEMOGRAFIKO MODERNOA: Eredu demografiko zaharretik bere trantsizioa egin ostean populazio batek duen hazteko ezaugarriak eta joera. Hauek izaten dira jaiotza eta heriotza tasa txikiak eta hori dela eta berezko hazkundera txikia ere eta sarritan ezezkoa izan daiteke ere. Gaur egun duela asko bere trantsizio demografiko egin zuten herrialdeetan horren ondorioak oso nabariak izan dira populazioa zaharkitze prozesua jasaten eta hazkundera negatiboa edukitzen, hori dela eta hainbeste herri garatuetan (Alemania, Frantzia, Suedia,...) politika populazionistak berriro martxan jarri dira familiei laguntzak ematen.

HILKORTASUN KATASTROFIKOA hilkortasun arruntaz gain, izurritek, gerrek eta laboreen uzta txarrek eragindako hilkortasuna. Une horietan heriotza jaiotza baino handiagoa izaten zen hazkundera begetatiboa ezezkoa izanik. Aintzinako Erregimenaren garaietan, zegoen teknologia mailak baldintzatuta, biziraupen krisiak aldiro gertatzen ziren, hori dela eta populazio hazkundera naturala oso geldoa zen etabatzutan atzerakada handia izaten zuen, aurreko populazio kopurua berreskuratzeko denbora luze behar izanik.

MALTHUSIANISMO-JOKABIDEA. Malthusen teoriak jarraitzen delarik eta horien arabera biztanleriaren hazkundera geldiaraztearen aldekoa izatea. Malthusianismo jokabidea antinatalista da eta jaiotza kopurua bugatzearen aldekoa da. Thomas T. Malthus-ek bere lanean “**Biztanleriari buruzko saioa**” dioenez, “*biztanleriaren hazkundera lurrak janaria sortzeko duen gaitasuna baino handiagoa da. Biztanleriak, oztopirik aurkitu ezean, progresio geometrikoan egiten du gora(1,2,4,8,16,32,...) eta janariak, berriz, progresio aritmetikoan ugaritzen dira (1,2,4,6,8,10,...) Aldagai bien arteko desfaseak, epe luzean, biziraupen arazoak sortuko lituzke.* Teoria horrek malthusianismo izenekoa ezagutu zen eta ekonomian sortuko ziren teoria ezezko eta katastrofisten aitzindaria da.

0- Iturri demografikoak

- 1) Zer da Zentsua? Eta zer da Udal errolda? Zein ezberdintasun daude haien artean?
- 2) Zer adieraten du Erregistro zibilak?
- 3) Sartu www.eustat.es-en eta bila itzazu Mungiaren populazioari buruzko datu sozio-ekonomikoak (jaiotza, heriotza, BH, migrazioak, populazio aktiboa sektor ekonomikoa, heriotzen arrazoiak, populazioa lanbideka, e.a.....) Nondik atera dira datu hauen iturriak?

1- Biztanleen banaketa

1) Noiz hasten da populazioaren migrazioa periferiarantz? Zer dela eta? Zerk sendotu zuen bilakaera hori? (Begiratu 277. orrialdeko mapak)

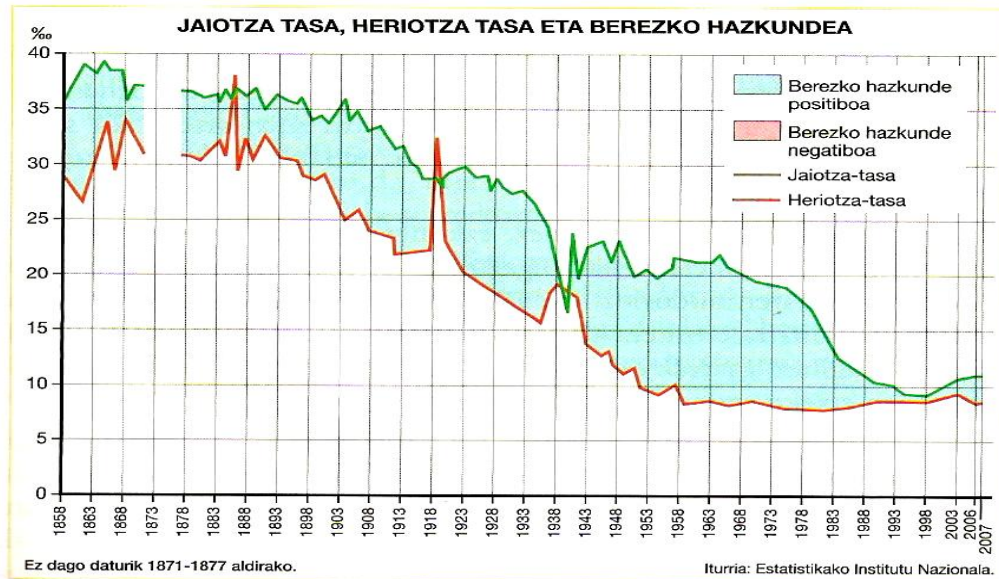
2) Komenta itzazazu 276. Eta 277. orrialdeetako mapak

3) Komenta ezazu 485. Orrialdean dagoen **populazio banaketari buruzko Euskadiko mapa**

2- Biztanleen berezko mugimendua

- 1) Zeintzuk dira adierazle demografikoak? Beren esangurak zein garrantzia du gizarte baterako?

2) Grafika iruzkina

- Bereiz itzazu grafikan, marrak egiten, ziklo demografikoak
- Seinala itzazu grafikan zein momentutan eman zen berezko hazkunde ezezkoa. Zergatiak azaldu.
- Nolakoa da adierazle demografikoen konportamendua ziklo bakoitzean? Zergatik ezberdintasunak? Azal itzazu ziklo bakoitzeko ezaugarriak

3- Espainiako migrazioak

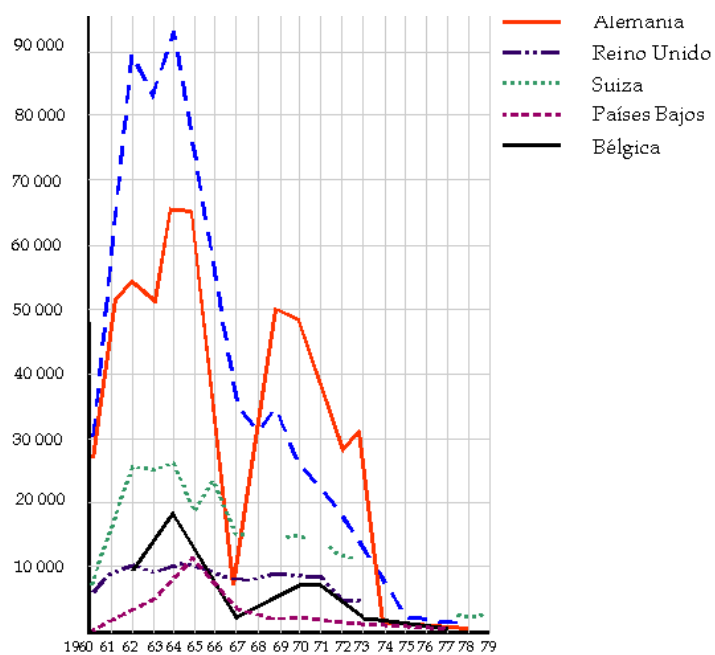
- 1- Egin Espainiako migrazioei buruzko eskema bat

2- Azal ezazu zergatik Espainiak eduki zituen hainbeste barruko eta kanpoko migrazioak.

3- Azal ezazu *Euskal Herriko migrazioak* garapen ekonomiko, koiuntura ekonomiko eta politikoarekin erlazionatuz. <http://www.euskonews.com/0072zbk/gaia7206es.html>

4- Komenta ezazu hurrengo grafika

ESPAÑIAR EUOPARAKO EMIGRAZIOA

POPULAZIO PIRAMIDEAREN IRUZKINA

Kontuan hartu:

Populazio bat gaztea kontsideratzen da bere zaharren multzoa % -5 denean eta gazteena % +35

Populazio zaharra da bere zaharren multzoa %+12 denean eta gazteena %-25.

Analisian: Aplikatu populazio horren historian demografiaren bilakaeran eragina izan dituzten gertakari guztiak. eta horrela populazio horrek dituen egituraren zergatiak azaltzen eta arrazoitzen dira.

Irregularitasunak aztertzekeo piramidearen urteari dagokion kohortearen adina kendu behar zaio jakiteko populazio multzo hori zein urtetan jaio zen eta zergatiak antzemateko.

Piramideari behaketa bat besterik ez zaio bota beharko informazio mordo bat ateratzeko. Populazio piramidea belaualdi batzuen jaiotza eta heriotzaren joera (edo eredu), eta egitura-aldaketan prozesuen eraginak adierazten dituen irudikapen grafikoa da. Modu berean migrazioen mugimenduen aztarnak ere adierazita gera daitezke.

Populazio piramidearen bitartez emakumeen eta gizonen arteko proportzioen aldaketak ere azter daitezke. Orokorrean gizon gehiago emakume baino jaiotzen dira, eta hori beheko kohortean ikusten da. Heriotza ere, handiagoa da gizonaezkoengan.

Gidoia:

I - Sarrera: Zein dokumento mota den eta zer adierazten duen

II - Analisia eta azalpena:

1. Piramidearen formaren deskribapena

- a. Piramidearen formaren interpretazio orokorra (forma)
- b. Deskribapena adin multzoka
- c. Irregularitasunak

2. Piramidearen formaren interpretazioa eta azalpena

a. Egitura Sexuen arabera (*sexuen arteko erlazioa*) maskulinitasun indizea

- i. Gazteen multzoan
- ii. Helduen multzoan
- iii. Zaharren multzoan
- iv. Zergatiak

b. Egitura Adinaren arabera

- i. Adin multzoen arteko proportzioak aztertu zein populazio mota den jakiteko: gaztea, heldua edo zahartua
- ii. Gazteen multzoaren analisia
 1. Jaiotza mota
 2. Haurren heriotza
 3. Populazio Hazkundera
 4. Zergatiak
- iii. Helduen multzoa
 1. Heriotza Tasa
 2. Bizi itxaropena
 3. Azalpenak
- iv. Zaharren multzoa
 1. Bizi itxaropena

3. Irregularitasunak. (*Demografian eragina izan dituzten gertaerak aztertu eta azaldu* (Hau egin daiteke edinaren arabera egitura analisatzean)

4. ONDORIOAK

ATARIKO FROGA

Galdera	
1. Zenbat biztanle ditu Espainiak?	
2. Espainiako dentsitatea	
3. Zenbat biztanle ditu Euskadik?	
4. Euskadiko dentsitatea	
5. Bizkaiko populazioa	
6. Bizkaiko dentsitatea	
7. Populazio dentsitate handienak dituzten lehenengo hiru Espainiako Autonomi Erkidegoak. Zein dentsitate?	
8. Populazio dentsitate txikienetako Autonomi erkidegoak – Zein dentsitate dute?	
9. Populazio dentsitate txikienak dituzten probintziak . Zein dentsitate dute?	
10. Espainiako JT XIX. mendearen amaieran edo 1878	
11. Espainiako HT XIX. mendearen amaieran	
12. JT eta HT 1930.ean, eta BH?	
13. JT 2007.ean	
14. HT 2007.ean eta BH?	
15. Haurren heriotza tasa 1900.ean	
16. Seme-alaben batez besteko kopuerua emakumeko 2007.ean	
17. Haurren heriotza tasa 2007.ean	
18. Bizi itxaropena 1900.ean	
19. Gaurko bizi itxaropena	
20. Nola ateratzen da maskulinitasun erlazioaren indizea? Formula jarri	
21. Noiz amaitzen da Ziklo Demografiko Zaharra?	
22. Noiz amaitzen da Trantsizio Demografikoa?	
23. Trantsizio Demografikoaren definizioa	
24. Zeintzuk dira BH txikiena duten Autonomi Erkidegoak	
25. Zeintzuk dira BH handiena duten Autonomi Erkidegoak ?	
26. Noiztik noiz arte eman zen ozeanoz bestaldeko emigrazioen lehenengo aldia?	
27. Zeintzuk dira Europarako emigrazioen aldiak?	
28. Espainiako populazio gaztearen porzentaia (2008)	
29. Espainiako populazio zaharraren porzentaia (2008)	
30. Euskadiko populazio gaztearen porzentaia (2008)	
31. Euskadiko populazio zaharraren porzentaia (2008)	
32. Espainiako populazio aktiboa sektoreka 1900	
33. Espainiako populazio aktiboa sektoreka 2000	
34. Euskadiko populazio aktiboa sektoreka 2008	
35. Nolakoa da Euskadiko populazio aktiboa 2 sektorean Espainiakoarekin konparatuz? Hnadia ala txikiagoa? Zein aldearekin?	
36. Espainiako jarduera tasa, eta Euskadikoa?	

4- Espainiako Populazioaren egitura

- 1- Zer deritzo populazio gaztea? Zein da Espainiako porzentaia?

- 2- Nortzuek osatzen dute populazio zaharra? Zein da Espainiako populazioaren porzentaia? Hori dela eta nolako da Espainiako populazioa?

- 3- Nola bilakatu da populazioa aktiboa sektoreka?

- 4- Zer da populazio aktiboa? Aktiboak eta okupatuak gauza bera da?

- 5- Zer adierazten du adin piramide bat?

- 6- Piramide formak zein informazio ematen du?

- 7- Adin piramide bat aztertzean zer da egin behar duguna pausus-pausu?

8- Piramidearen oinarritik (lehenengo kohorteak) zein informazio atera dezakegu? Nola azaldu?

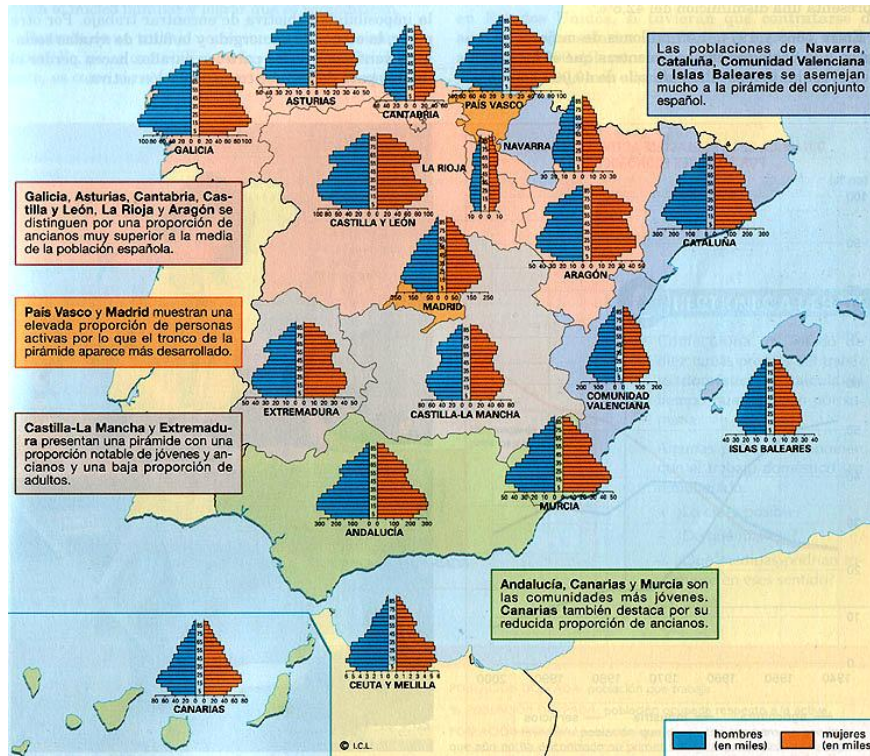
9- Piramidearen irregulartasunek zer esan dezakete? Nola jakin beren azalpena?

10- Euskadiko 2008. urteko piramidea aztertuz erantzun hurrengo galderak:

- a. Nolakoa da piramidearen forma? Zer esan nahi du horrek?
- b. Nolakoa da Euskadiko populazioa? Zergatik? Azaldu.
- c. Zein urteetan hasten da jaiotza tasa murrizten biziki? Zer dela eta? Zergatia kointurala ala estrukturala da?
- d. Helduen multzoari buruz zer esan daiteke?
- e. Zaharren multzoa nolakoa da? Zein irregulartasunak daude? Zer dela eta?
- f. 60-64 adin multzoa zein urteetan jaio zen? Zergatik egiten du sarrera hori?
- g. Zer gertatzen da gizonen aldea 75 urtetik gora? Zergatik?

11- Ondoko mapa behatu ostean erantzun galderak eta egin komentaketa ondorioak ateratzen

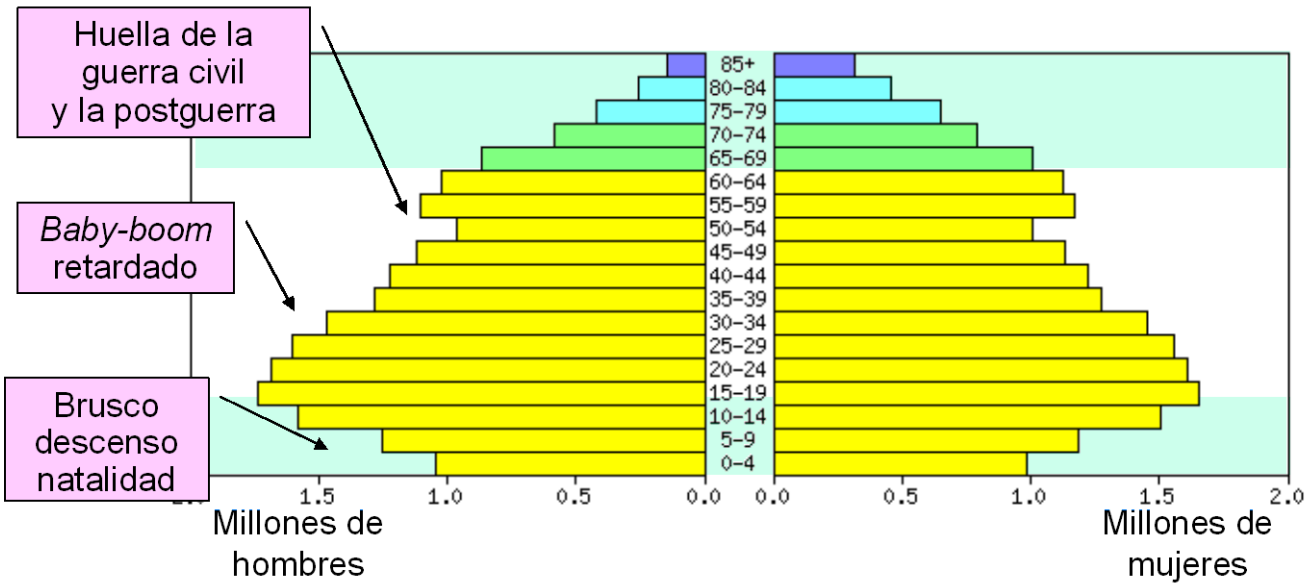
- Espainiako probintzien piramideek zer dute amankomunean?
- Zeintzuk dira alde aipagarrienak?

ESPAINIAKO ADIN PIRAMIDEEN SERIE

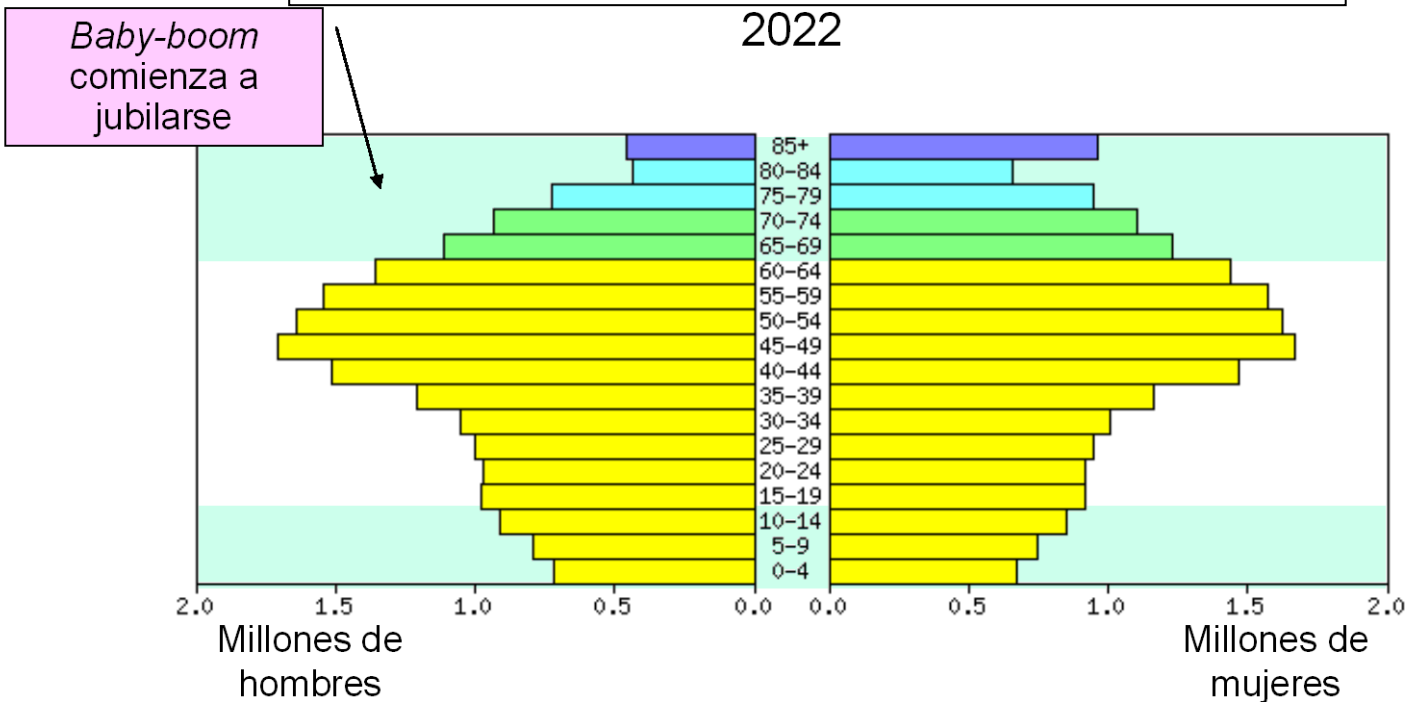
Espainiako adin piramidea

1991

Espainiako adin piramidea

2022

Jarduerak:

- 1) Adin piramide serie hau azertu ostean erantzun hurrengo galderak:
 - a. Noiz hasten da Espainiako populazioa zahartzen? Azaldu non ikusten da eta zergatik gertatzen da.

 - b. Noiz da populazio aktiboa ugariena?

 - c. Noiz izango da populazio aktiboaren gabezia? Zein ondorioekin?

- 2) Konpara itzazu lehenengo piramidea azkenarekin eta azal itzazu aldaketak eta horien arrazoiak. Modu berean azal itzazu aldaketa horiek ekar ditzaketen ondorioak.

España: el país más viejo del mundo

Crecerá la esperanza de vida y el paro casi no existirá. Pero habrá que trabajar más años, reciclarse continuamente y pagar por servicios hoy gratuitos.

De auténtico *Libro Guinness de los Ré-cords*. Si se mantienen los flujos migratorios actuales hasta 2010 (entre 300.000 y 400.000 inmigrantes anuales), y a partir de entonces se estabilizan en torno a los 280.000, en 2050 España batirá todos sus registros anteriores al superar los 53 millones de habitantes, según el Instituto Nacional de Estadística (INE). “A mediados del siglo XXI se producirá el momento álgido de la población española”, afirma Pablo Vázquez, director ejecutivo de la Fundación de Estudios de Economía Aplicada (Fedea).

¿Viajarán en coches suspendidos por el aire, como hacía Bruce Willis en *El quinto elemento*? ¿Será una sociedad donde se cumplirá la ley a rajatabla, como en *Demolition Man*, de Sylvester Stallone? ¿O compartirán su vida con robots al estilo de *La guerra de las galaxias*?

Un tercio de la población tendrá 65 años o más

Dejando a un lado la ciencia ficción, las previsiones son dispares. Pecando de optimismo, la Comisión Europea cree que la población no aumentará (véase tabla). Pero su oficina estadística, Eurostat, afirma que España será el país más viejo de la Unión Europea (UE). La Organización de Naciones Unidas (ONU) va más lejos y vaticina que será el más anciano del mundo. Repasemos las cifras: en 2005, 7,22 millones de personas (un 16,7% de la población) tenían 65 años o más. Según el INE, en 2025 serán 10,38 millones (20,7%). Pero es que 2050 superarán los 16,3 millones, es decir, un 30,8% del total. “Nos encaminamos a una sociedad más envejecida”, apunta Gregorio Izquierdo, jefe de Análisis del Instituto de Estudios Económicos (IEE).

Y es que por cada década que transcurre, la

esperanza de vida aumenta en un año. “Seremos más viejos porque viviremos más tiempo, y ése es un buen índice de desarrollo acerca de un país”, advierte José Ignacio Conde, investigador de Fedea. ¿Más consecuencias? “La fuerza laboral se reducirá sustancialmente”, pronostica Pablo Vázquez. Según el Comité de Política Económica y la Comisión Europea, la población en edad de trabajar será de 22,9 millones de personas, de las que 16,3 millones estarán ocupadas. “Las tasas de desempleo serán prácticamente inexistentes. Se estará muy cerca del pleno empleo”, augura Gregorio Izquierdo.

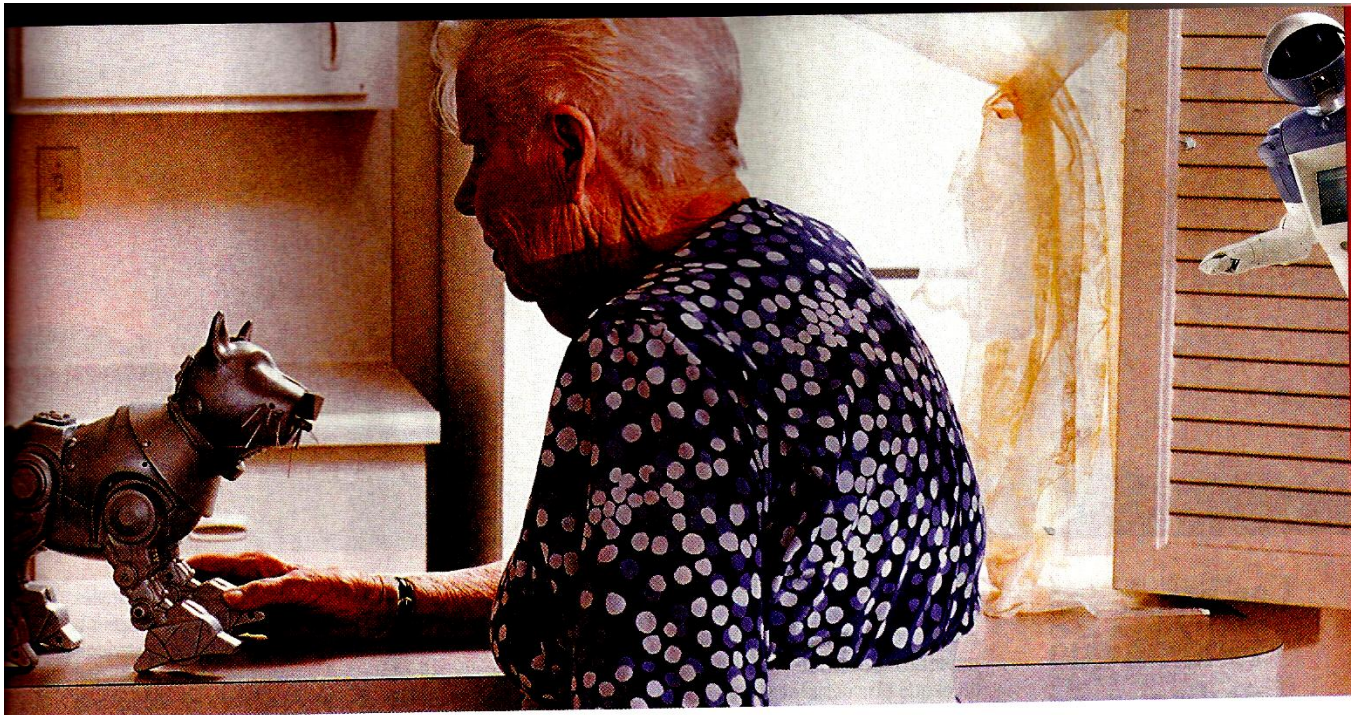
Ante tamaños parabienes, conviene no quitarse la venda de los ojos, porque el envejecimiento traerá consigo enormes retos que no tienen nada que envidiar al programa de televisión *Al filo de lo imposible*, sobre todo para los diferentes sistemas sociales, en especial, para el de pensiones.

Si en 2005 España destinaba el 8,7% de su Producto Interior Bruto (PIB) a pagar pensiones, en

Previsiones hasta 2050

	2004	2015	2030	2050
Población (millones)	42,3	45,3	45,4	43,0
Población en edad de trabajar (15-64, % total)	68,6	66,6	63,8	53,4
Ratio de dependencia (65 o más años)	24,6	27,5	38,2	65,6
Tasa de paro (15-64 años)	10,8	7,0	7,0	7,0
PIB (tasa de crecimiento)	3,1	2,4	1,0	1,0
Pensiones (% del PIB)	8,6	8,8	11,8	15,7
Salud (% del PIB)	6,1	6,5	7,3	8,3
Dependencia (% del PIB)	0,5	0,5	0,5	0,8
Educación (% del PIB)	3,7	3,1	3,0	3,1
Subsidios paro (% del PIB)	1,1	0,7	0,7	0,7

Fuente: Comisión Europea.

2050 será el 15,7% del PIB, según la Comisión Europea. “Aumentará el número de personas que recibirán una pensión sobre los trabajadores que cotizarán”, indica Belén Romana, del Círculo de Empresarios. Y es que el envejecimiento de la población no se verá compensado con la entrada de nuevos trabajadores. ¿Podría conseguirse gastando menos en otros campos? Retomando los símiles del séptimo arte, será *Misión imposible*.

Aumentará el gasto en educación de los más jóvenes

Cierto que, al haber menos paro, los gastos en prestaciones por desempleo se reducirán un 0,4%, según la Comisión Europea. Asimismo descenderá un 0,6% el gasto en educación al bajar la tasa de fertilidad de las mujeres. Dos descensos que no compensarán el sobrecoste de las pensiones. “Por ahí no habrá grandes ahorros, porque, aunque haya menos natalidad, el gasto por niño se incrementará para mejorar su formación”, señala Juan Car-

los Martínez Lázaro, profesor de Economía del Instituto de Empresa.

Las orejas al lobo comenzarán a verse a partir de 2010, cuando empiece a jubilarse la llamada generación del *baby boom*. Si a ello unimos que en 2050 habrá dos trabajadores por cada jubilado, en lugar de los cuatro que había a principios del siglo XXI, y que el Pacto de Toledo sólo garantiza las pensiones hasta 2030, la consecuencia es clara: el sistema actual no es sostenible.

¿Soluciones? “Desgraciadamente, habrá que prolongar la vida laboral y las prejubilaciones pasarán a mejor vida”, advierte Pablo Vázquez. ¿Hasta cuándo? Si en Alemania, a partir de 2012, la edad de jubilación se ampliará hasta los 67 años, es factible que en España, en 2050, se sitúe sobre los 70 años. “Las pensiones dejarán de ser tan generosas, aunque sí cubrirán las necesidades de la vejez”, matiza Gregorio Izquierdo. Por tanto, quien quiera alcanzar los niveles de prestación actuales deberá recurrir a planes de pensiones personales y privados.

No será el único campo en el que el ciudadano tendrá que rascarse el bolsillo. También deberá hacerlo quien anhele una sanidad de primera división. La razón no es otra que el modelo de sanidad pública universal actual no será sostenible dado el envejecimiento y el incremento de los gastos sanitarios. “A partir de 75 años, o más, el gasto sanitario se duplica”, observa el jefe de Análisis del IEE. Y una tercera parte de los mayores de 65 años tendrán 80 o más años en 2050. Eso significa que el envejecimiento de la población traerá consigo, por ejemplo, más afectados cardiovasculares, con tratamientos más largos, caros y complejos.

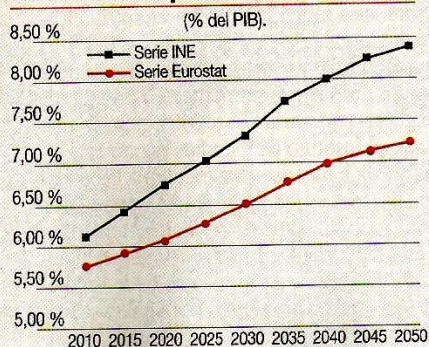
El resultado no será otro que el gasto pasará de equivaler el 6,1% del PIB en 2005 al 8,3% en 2050, según el Ministerio de Economía y Hacienda. Una ▶

Proporción de población con 65 años o más sobre el total en 2050 en %

UE-25	29,9
UE-15	30,0
Eurozona	31,1
ESPAÑA	35,7
Italia	35,3
Grecia	32,5
Portugal	31,9
Alemania	31,5
Eslovenia	31,1
Rep. Checa	31,0
Austria	30,4
Polonia	29,4
Eslovaquia	29,3
Hungría	28,1
Bélgica	27,7
Francia	27,3
Finlandia	27,0
Lituania	26,7
Reino Unido	26,6
Irlanda	26,2
Chipre	26,1
Letonia	26,1
Estonia	25,7
Malta	24,7
Suecia	24,3
Dinamarca	24,1
Países Bajos	23,5
Luxemburgo	22,1

Fuente: “Europe in figures. Eurostat Yearbook 2006-2007”.

Gasto público sanitario

- 1) Irakurri testua kontzeptu garrantzitsuena azpimarratuz
- 2) Atera itzazu pasarte bakoitzaren ideia garrantzitsuena eta bigarren mailako ideiak eskema moduan

3) Egin testuaren laburpena eta iritzi pertsonala.

EUSKADIKO POPULAZIOA

Biztanleriaren banaketa (2008)			
Zenbat Biztanle Euskadin?		Bizkaia	
		Gipuzkoa	
		Araba	Probintzia
Gasteiz			
EAEko dentsitatea		Bizkaia	
		Gipuzkoa	
		Araba	
Norantz abiatzen da populazioa?			

Biztanleen berezko mugimendua (2007)			
Jaiotza Tasa		Bizkaia	
		Gipuzkoa	
		Araba	
Heriotza Tasa		Bizkaia	
		Gipuzkoa	
		Araba	
Berezko Hazkundera		Bizkaia	
		Gipuzkoa	
		Araba	

Migrazio mugimenduak	
1920ra arte	
1920eta1975 bitartean	
1975etik aurrera	

Biztanleriaren Benetako Hazkundera

XIX. mendearen amaieratik 1950era arte	
Hazkunde mota, zergatik?	
Nondik gehiago? Zergatik?	
Nondik orekatuagoa? Zer dela eta?	
Nondik beranduago? Zergatik?	
1950 eta 1975 bitartean	
Hazkunde handiena, nondik? Zergatiak	
1975eko krisi ekonomikotik aurrera	
Kostaldean	
Barrukaldean	

Biztanleriaren egitura adinka		
Populazio zaharra		Espainian
Populazio gaztea		Espainian
Biztanleriaren egitura ekonomikoa		
Jarduera Tasa		Espainian
Langabezi Tasa		Espainian
Lehen Sektorea	Araba	Espainian
	Gip	
	Biz	
Bigarren Sektorea	Araba	Espainian
	Gip	
	Biz	
Hirugarren Sektorea	Araba	Espainian
	Gip	
	Biz	

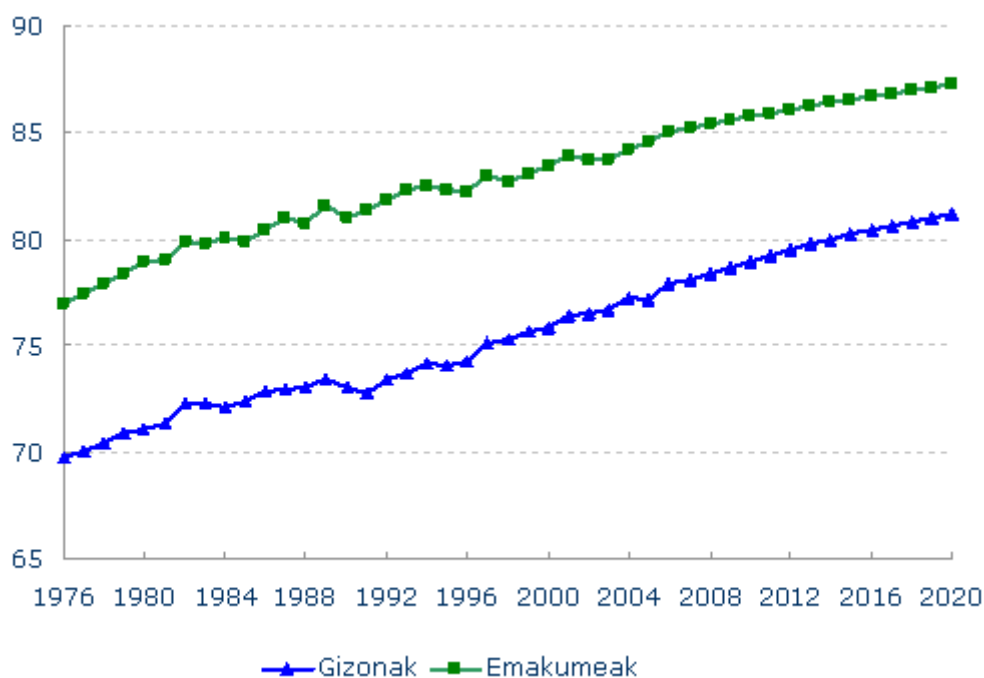
Araba izango da proiektzio-aldi guztian hazkunde-tasa positiboak dituen bakarra, batez bestekoa %0,88 delarik, eta 41.000 biztanle gehiago izango ditu; kopuru garrantzitsua, haren biztanleria bolumena ikusita. Bizkaian eta Gipuzkoan ere hazkundeak izango dira (+54.000 eta +21.000) baina erritmo motelagoz: %0,32 Bizkaian eta %0,21 Gipuzkoan. Baina azpimarragarriena da bi herrialde hauetan hazkundeak negatiboak izango direla azken urteetan.

1. taula. Biztanleriaren bilakaera, urte, herrialde eta sexuaren arabera. 1975-2020 (milaka)

	Euskal AE			Araba			Bizkaia			Gipuzkoa		
	Guztira	Gizonak	Emakumeak	Guztira	Gizonak	Emakumeak	Guztira	Gizonak	Emakumeak	Guztira	Gizonak	Emakumeak
1975	2.071,8	1.026,7	1.045,1	237,4	119,2	118,2	1.154,8	570,0	584,7	679,7	337,5	342,2
1980	2.141,4	1.061,6	1.079,8	257,3	129,2	128,1	1.189,2	587,6	601,6	694,9	344,8	350,1
1985	2.142,0	1.056,9	1.085,1	268,3	134,2	134,1	1.182,4	581,7	600,7	691,3	341,0	350,3
1990	2.104,8	1.034,5	1.070,4	272,4	135,6	136,8	1.156,0	566,0	590,0	676,4	332,8	343,6
1995	2.099,1	1.027,5	1.071,6	281,3	139,6	141,7	1.141,3	555,9	585,4	676,5	331,9	344,5
2000	2.079,2	1.016,0	1.063,2	284,6	141,1	143,5	1.122,2	545,2	577,0	672,4	329,7	342,7
2005	2.115,4	1.033,4	1.082,0	301,8	150,2	151,6	1.127,3	546,3	581,0	686,3	336,9	349,4
2010	2.194,1	1.071,7	1.122,4	323,7	161,7	162,0	1.168,4	564,7	603,7	701,9	345,3	356,6
2015	2.225,5	1.086,3	1.139,2	335,9	167,7	168,2	1.181,1	569,6	611,5	708,5	349,1	359,5
2020	2.232,1	1.089,1	1.143,0	343,1	171,0	172,1	1.181,5	569,1	612,5	707,5	349,0	358,5

Iturria: EUSTAT

2. grafikoa. Jaiotzako bizi-itxaropenaren bilakaera, sexuen arabera. Euskal AE 1975-2020

Iturria: EUSTAT

Migrazio-saldoa izango da biztanleriaren hazkundearen faktore nagusia

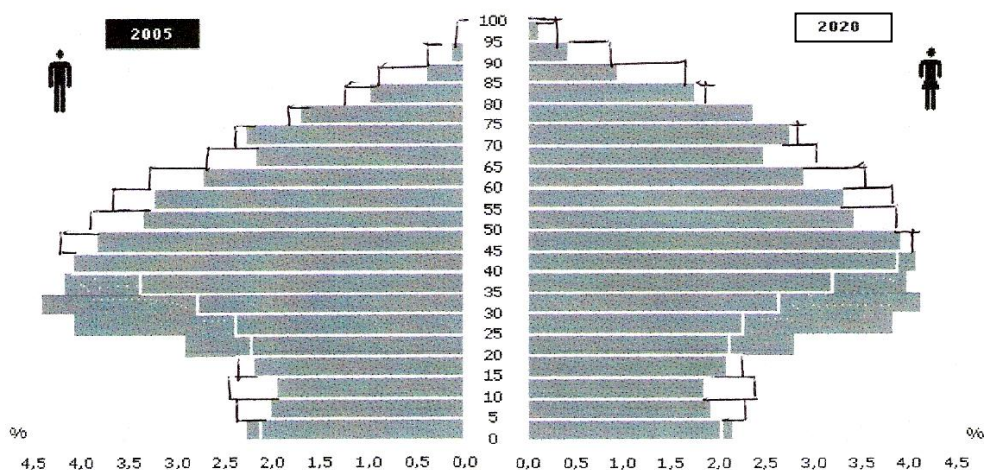
3. grafikoa.- Migrazio-saldoaren bilakaera urte eta herrialdeen arabera. 1988-2020 1988-2020.

	Euskal AE	Araba	Bizkaia	Gipuzkoa
1988	-10.400	100	-6.600	-3.900
1990	-4.900	700	-4.000	-1.600
1995	-4.800	700	-4.000	-1.500
2000	2.500	1.500	800	200
2005	13.300	3.000	7.700	2.600
2010	10.000	2.600	5.600	1.800
2015	4.800	1.400	2.700	700
2020	4.100	1.200	2.300	600

Iturria: EUSTAT

Azken aldian, kanpo migrazio saldoak areagotzeaz gain, herrialde historikoen artekoak ere ugaritu dira. 90ko hamarkadan 3.200-3.500 izaten ziren urtean; berriz, 2005-2006 biurtekoan 4.500 inguru. Atzerritar biztanleen mugikortasun handiagoa izan da prozesu horren oinarria; barne mugimenduen artean bostetik bat atzerritar batena da. Etorkizunean murriztu egingo da barne-mugikortasuna; batetik, atzerritar gutxiago sartuko delako, bestalde herrialdeen arteko aldeak mantenduko dira, Arabarren mugikortasuna besteena halako bi izango da.

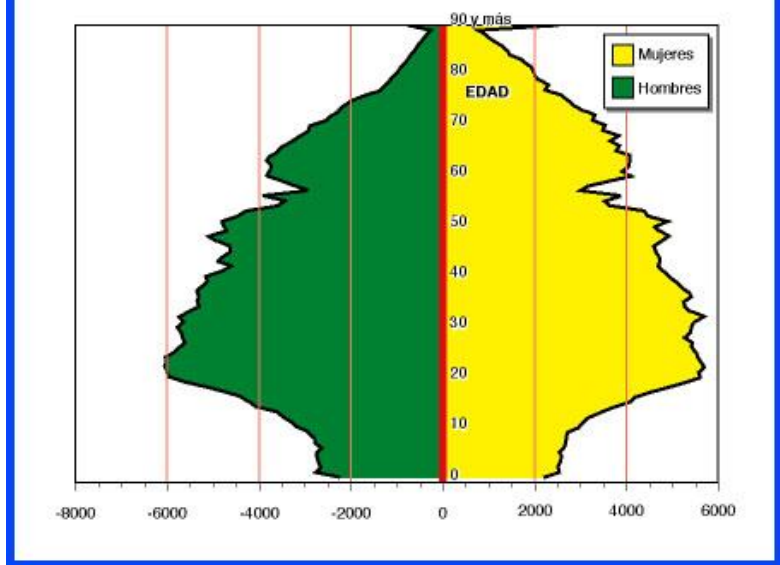
Euskadiko Biztanleria piramidea 2005-2020

Jarduera:

Analizatu aurreko piramidea, komentatu eta ondorioztatu.

Pirámide de edades de Gipuzkoa 1996

Jarduera:

Analisatu aurreko piramidea, komentatu eta ondorioztatu.

2. EBALUAKETAREN 2. TALDE-LANA

Klasea 3 taldetan banatuta izango da. Talde bakoitzak lan bat prestatu beharko du gero, klasearen aurrean, aurkezteko: gogoratu koadernoaren sarreran zehazten dena. Horretarako segidan zehazten den gidoia jarrai daiteke.

1. Taldea:

B ILBO-ko plano iruzkina (koadernoko 149. Orrialdea)

Hau egiteko 150. Orrialdean dagoen gidoia jarraitu beharko duzue. Kontuan hartu Bilbaok historian zehar izan duzuen garapena eta horren zergatiak aipatu beharko duzue, baina hasi beharko da gaur egungo planoak dituen ezaugarriak komentatzen gero, plano horren historia azaltzeko, ahaztu gabe planoaren aldeei aipamena egin beharko zaiela. Dokumentua ez dago sahiesteko baizik eta protagonista izateko.

2. Taldea

Espainiako Nekazaritza-paisaiak. Mapa iruzkina (161. orrialdean)

Iruzkin-gidoia

- 1-Sarrera (modu askotan egin daiteke)
 - Nekazaritza paisaiak. klimen eta erliebearen artean dauden erlazioak
 - Nekazaritza faktoreak (kontuz, hau ez da gaia, bakarrik sarrera, hori dela eta luzapena egokitu, lau zertzeladak nahiko)
- 2- Iparralde hezeko nekazaritza-paisaia
- 3- Iberiar penintsularen barrualdeko nekazaritza-paisaia
- 4- Nekazaritza-paisaia mediterraneanarra
- 5- Mendiko nekazaritza-paisaia
- 6- Kanarieetako nekazaritza-paisaia
- 7- Konklusioak (modu ezberdinean egin daitezke)
 - Landa munduaren krisia
 - Arazo demografikoan
 - Europako Nek. politikak

3. Taldea

Euskadiko Landa paisaiak (testu liburuko 462. orrialdean)

Aurreko gidoia, gutxi gorabehera, baliogarria da.